Huszadik évfolyam. 184. szám. Kolozsvár, szombat, augusztus 12. 1899.

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék" előfizetési dija:
Egész évre . . 16 forint. | Negyedévre . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. | Egy hóra . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára **4** krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklám sora **1 forint.**
Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora **5 forint.**
Nyilttéri czikkek garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Imádkozzunk!

Magyarok Istene!

Vedd oltalmadba a magyart, hogy mig élete tart, ne érje szenny és gyalázat a becsületét.

Terjeszd ki föléje oltalmazó és segitő kezedet, hogy mig e vérrel szerzett és vérrel áztatott földet, ezt a drága Hazát magáénak tartja, ne legyen megalázva önbecsérzetében és ne kényszerittessék meghajolni ádáz ellenségeinek emléke előtt!

A mai napon az ország szivében egy emléket avattak fel, melyet a — Haza ellenségeinek állitottak.

A hatalom parancsszava a fegyveres erő egy részét, a magyar katonákat is odarendelte az emlékmühöz, hogy együttesen magasztalják azoknak az emlékét, a kik 50 évvel ezelőtt halomra bombáztatták Magyarország fővárosát és halomra ölették a magyar harczosokat.

A Hentzi és társai részére állitott emlékmü mellett ma délelőtt lefolyt ünnepély alkalmával a hadsereg előtt megdicsőitették a magyar Haza ellenségeinek emlékét.

Ez a cselekedet a magyar Földön és a magyar Ég alatt mindnyájunk szemében azt jelenti, hogy a magyar nemzet önérzetével még ma is csufos játékot üz a hadügyi kormány. Saját tüzhelyünk mellett, a mi otthonunkban intézett ujabb merényletet a hatalom a magyar nemzet önérzete, mondhatnók: a nemzeti becsület ellen.

Ennek a merényletnek ellenében nem tehettünk egyebet, mint tiltakozni e nemzetet megalázó elhatározás ellen és ugyanazon órában ünnepiesen magasztalni azoknak az elszánt harczosoknak emlékét, a kik az osztrák zsoldosok ellen védelmezték a magyar Haza szivét, az ország fővárosát.

A budavári honvédszobornál ma délelőtt egybegyült sok ezernyi magyarság egyidejüleg imát rebegett a Mindenhatóhoz, hogy áldja meg haló poraikban is azokat a hős bajnokokat, a kik ötven év előtt vértanu halált szenvedtek a Hazáért s kiomlott vérükkel tettek örök tanuságot a mellett, hogy a Haza védelme szent kötelessége mindannyiunknak.

Ennek az egyidőben lefolyt mai ünnepélyeknek nagy tanulságai vannak mindnyájunkra nézve.

Az egyik tanulság az, hogy a magyar e félszázad alatt sokat elfelejtett, sokat megbocsátott; ámde azt soha sem türte szó nélkül, hogy az ellensége még a poraiban is tovább gázoljon a becsületünkben és megalázzon az önérzetünkben.

Ez a törekvésünk nyert kifejezést a honvédszobornál ma lefolyt kegyeletes ünnepélyen is.

A másik tanulság az, hogy a nemzet kormánya bünös mulasztást követ el, valahányszor megtüri, hogy a régi ellenség oly emlékeket idézzen fel a multból, a mely sérti az önérzetünket és megháborit a nyugalmunkban.

És mi ez órákban, innen a távolból is leborulunk a nemzet hőseinek emléke előtt, s áldást esdünk le poraikra a mindenek sorsát intéző gondviseléstől.

Imádkozzunk, hogy azaz Isten, a ki ezelőtt ötven esztendövel vértanu halált juttatott részeül a Haza védőinek, ennek a most élő nemzedéknek, s első sorban a nemzet sorsát intéző nagyjainknak világitsa meg az elméjüket, hogy tisztán lássanak az ellenség fondorlataiba, s ne engedjék még az emlékekben is visszatérni azokat a gyászos időket, a melyekben csak szenvedés, megalázás és vértanuhalál vala a része sok sok ezernyi vérünkbelinek, akik — *„ott estek el a harcz mezején"* s vérükkel szentelték meg a Hazaföldjét.

Imádkozznnk, hogy a magyarok Istene vegye az oltalmába minden fenntartás nélkül Árpád nemzetét! Oltalmazzon az ellenség ellen még a siremlékeknél is és ne engedje felénk közeledni még a *Kegyeletet* sem, ha az csak gyászos emlékek felujitásával és régi sebhelyek fölszaggatásával jelenik meg az Emlékek országában.

Esdjünk le e napon is áldást a a nemzetünkre és az országunkra, hogy a ki szereti a Hazáját, érezze ez áldásnak termékenyitő erejét is — az agya meg a szive még a siroknál se tántorodjék meg és még a sirok között is, az imádságában, egyedül a Haza védelmezőit magasztalja s ezek emlékét keresse oktató és buzditó példaképpen.

Imádkozzunk!

Kiáltvány.

A Hentzi-ünnep ügyében a budapesti függetlenségi kör csütörtöki gyülésén — mint azt táviratilag emlitettük, hazafias hangu kiáltványt bocsátott ki.

Az erélyes és hazafias hangu kiáltvány igy szól:

Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!

Budapest fővárosának a Hentzi-szobor uj felavatásának hirére összegyült polgárai a szégyentől és a fájdalomtól sajgó szivvel emelik fel tiltakozó szavukat a magyar nemzet megalázása és meggyalazása ellen.

Ha tiltakozásuk nem is erős arra, hogy a nemzet méltó felháborodásának viharaként söpörje el az ünnepet, de tiltakozó szózatunk *megmenti a mai nemzedéket* a hallgatólagos bünrészesség vádjától s eljut a történelem itélőszéke elé, a mely előtt a Hentzi-ünnep rendezőit, a korona hűtelenit és gonosz tanácsadóit, a kik magyar katonákkal, a magyar nemzetre egyébként is fájdalmas módon ünnepeltetik Hentzi emlékét, a magyar *nemzet becsülete s önérzete* elleni merénylettel vádoljuk.

A Hentzi-szobor első felállításakor még nem volt koronás királyunk, akkor a fejedelem tanácsában még nem ültek alkotmányos felelős magyar miniszterek, akkor nem volt még a magyar alkotmányra esküt tett honvédségünk.

A Hentzi-szobor ezentul nem csupán elnyomatásunk emléke, hanem *ama sötét idők haggományainak hivatalos dicsőitése*, nem csupán leveretésünk évszámát viseli most már e szobor, hanem oda van vésve talpazatára 1899 is: a király koronázásnak, a kibékülésnek, a multakra való fátyolboritásnak és feledésnek harminczkettedik esztendeje. Harminczkét év óta is nagyon sokat feledtünk, de feledésünk sohasem öltheti oly mértéket, *hogy dicsőitsük az árulót, vitéznek tartsuk a lánczhidrobbantót* s a mi hőseinkként ünnepeljük azokat, a kik a magyar haza, a magyar alkotmány, a magyar szabadság ellen küzdöttek s imádkozzunk azokért, a kik magyar vért ontottak s a magyar fővárost bombáztatták.

De fojtsuk el szivünk haragját s a feledésnek nem mi általunk széttépett fátyoldarabjával takarjuk be a nemzet szégyenétől piruló arczunkat.

Budapest polgárai és ifjai! Egy szóval se illessétek a Hentzi-ünnepre kivonuló katonákat! *A Hentzi-szobor miatt egy csepp vérnek sem szabad kifolyni.* Forduljatok el attól az ünneptől, nemzetünk megaláztatásának ünnepétől.

Tiltakozásunk legyen az az ima, a melylyel a Hentzi és társai által megölt magyarokért a magyarok istenéhez fohászkodunk s az a koszoru, a melyet Hentzi diadalmas legyőzőinek budavári szobrára helyezünk.

Hozzátok fordulunk végre *magyar katonák!* Véreink a *fekete-sárga* zászló alatt és a *nemzeti lobogós m. kir. honvédségben.* Az apának s a testvérnek természetes jogánál fogva szólunk hozzátok. Kivezényelnek titeket Hentzi és társai emlékezetének ünneplésére. Budavárának falai alatt fogtok elvonulni a magyar nemzet megszégyenitésének piaczára. Nézzetek fel Budavárára! Félszázad előtt itt minden követ, minden talpalatnyi földet Hentzi és társai által kiontott magyar vér öntözött, de végre diadaloskodtak a magyarok s kitüzték a várra azt a háromszinü nemzeti lobogót, a melyet most Hentzi emlékezete előtt fognak megalázni.

Félszázad előtt a magyar nép ezreinek örömrivalgása üdvözölte a Hentzitől bevett Budavár fokán a nemzeti lobogót, most a magyarság milliói fognak pirulni, a mikor ti, utódai fiai és unokái a félszázad előtti hős honvédeknek, kénytelenek lesztek meghajtani akkor diadalmas nemzeti zászlóikat a véres, átkos emlékezetü Hentzi szobra előtt.

Engedelmeskedjetek a felsőbb parancsnak, de engelelmeskedjetek magyar szivetek sugallatának is. A mikor imára fognak vezényelni benneteket, imádkozzatok azokért a magyar emberekért, a kiket Hentzi és társai félszázad előtt megöltek és imádkozzatok azért, hogy mielőbb ujra felragyogjon most megalázott nemzeti lobogónk dicsősége!

Magyar polgárok, magyar katonák! A megaláztatás, a megpróbáltatás sulyos óráiban egyesitsen mindnyájunkat a költő szózata:

Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar! s akár hangosan, akár szivünk mélyében egyetértőleg kiáltsuk:

A hős honvédek, a szabadsághősök emlékezete legyen örökre áldott, örökre dicső!

Dreyfus pöre.

Mercier terve.

Páris, aug. 11.

Arról a coupról, melyet Mercier tervez, azt beszélik, hogy elfogja mondani, hogy minisztersége előtt lopták el a borderot a német nagykövetségről és hogy Münster nagykövet feleségének komornája kenyéradóik több levelét bontotta fel és köztük a nagykövet leányának egy barátnőjéhez intézett levelét találta, melyben Dreyfust kémnek nevezi. Münster herczeg, ki ezt megtudta, sietett Casimir-Périer akkori elnökhöz és kérte, hogy ezt a felfedezést titokban tartsák. A komornát nem merte elbocsátani, mert az több családi titokról tudott. Casimir-Périer megigérte, hogy a dolgot titokban tartja és hogy Dreyfust három év mulva megkegyelmezi. Ezért mondta Dreyfus, hogy ártatlansága 3 év mulva fog kiderülni.

Rennes, augusztus 11.

Paléologue mai előadásán a Panizzardi-féle táviratnak igen kedvező magyarázatát adta Dreyfusra nézve; ez a magyarázat a birákra mély benyomást tett. A liczeum előtt ma a szokottnál nagyobb tömeg gyülekezett, melyet csendőrség tartott rendben. Egy fényképész, kinek az Avenue de la Gare-on van müterme, emelvényt állitott fel, melyről Dreyfust látni lehet és melynek használatáért 50 centimest követel. A rendőrség azon van, hogy ezt a visszaélést megbiusitsa. Dreyfus ma a zárt tárgyalás befejezése után oly váratlanul ment vissza a fogházba, hogy még mielőtt észrevették volna, már odaért és még a katonai sorfal sem állott fel, mert arra már nem volt idő. Dreyfus igy egész szabadon haladt át az utczán.

Eszterházy árulása.

London, aug. 11.

A Times a lap élén azt a szenzácziós hirt közli, hogy Eszterházy a borderóban felsorolt informácziókon kivül 160 nagybecsü okmányt, melyek részletes adatokat tartalmaznak a franczia hadsereg általános mozgositási tervéről, szolgáltatott át Schwarzkoppen attasénak.

Esterházy Henryval együtt követte el az **árulásokat és az értök kapott dijakat vele meg is osztotta.**

A Times nem nevezi meg e hir forrását, de azt hiszik, hogy *az magától Schwarzkoppentől ered.*

A mai ülés.

Rennes, aug. 11.

Paléologue háromnegyed 9 órakor befejezte a külügyminiszteriumi dossier előterjesztését, mire a tárgyalást holnapra halasztották. Dreyfust visszakisérték a börtönbe. A holnapi ülés már nyilvános lesz.

Rennes, aug. 11,

A titkos tárgyalásokat ma fejezik be és holnap kezdik ismét a nyilt üléseket. A titkos tárgyalás alatt sürün használtak franczianémet szótárt és beszélik, hogy Dreyfus, ki igen jól tud németül, a forditásoknál sokat segitett és hibátlanul forditott.

A holnapi nyilt tárgyaláson először Delaroche franczia nagy követségi titkárt fogják kihallgatni, azután következik Casimir-Périer és Marcier tábornok. *A holnapi tárgyalásnak általánosan döntő befolyást tulajdonitanak.*

Rennes, aug. 11.

Gyorsabban mint gondolták ért véget a titkos tárgyalás Paléologue ma másfél órai beszéd után befejezte ismertetését a hátralevő külügyminiszteri titkos okmányokról. A tárgyalás, mely 7 órakor kezdődött, 8 óra 45 perczkor ért véget, mire Dreyfust visszavitték fogházába.

A holnapi nyilt tárgyalás 7 órakor veszi kezdetét.

Fürdői élet.

Anna-bál Sztojkán.

Nemrégen tartotta meg a magyar-láposi ev. ref. egyház saját pénztára javára az évről-évre fényes erkölcsi és anyagi sikerrel rendeztetni szokott Anna-bált, a sztojkai fürdő disztermében.

Fényesen sikerült az Anna-bál ezen évben is. Messze vidékről szoktak ide zarándokolni s három-négy vármegye van itt képviselve szép leányaival és fiaival.

A sztojkai fürdőn a magyar-láposi ref. egyház által rendezett Anna-bálok évtizedek óta a vármegyében a legfényesebb bálok szoktak lenni, melyeknek erkölcsi és anyagi sikereit vármegyénk intelligenciája évről-évre biztositja.

Az idei bálon, mely reggel 6 óráig tartott, a következő nők vettek részt:

Bárdy Károlyné M.-Lápos, Bárdy Gézáné Deés, Barabás Sámuelné M.-Lápos, Özv. Czecz Viktorné Sz.-Ujvár, Csegezy Mártonné Galgó, Dobos Joachimné Sz.-Ujvár, Farkas Jánosné Deés, Farkas Lajosné Domokos, Gáspár Lajosné M.-Lá-

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1899. Augusztus 12.

KOLOZSVÁR.

(E. Kovács Gyula temetése után.)

Mindig szerettelek, szivemben hordtalak,
A miként te hordod szivedben a jókat.
De most már imádlak! Keresek s nem tudok
Szavakat találni, tehozzád méltókat!
Annyi könny és virág egy szegény szinésznek!...
Lehet-é meghalni másutt ilyen szépen?
Édesebb a gyászdal a te falaid közt,
Mint a bölcsődal más, hidegebb vidéken!

Határtalanul tud a magyar szeretni,
Sőt jobban is tud, mint a mennyire kéne!
Ha ugy jön a kedve: még ellenségit is
Könnyen rá öleli szerető szivére.
Hanem ugy szeretni nem tudnak ám sehol,
A hogy' a te kicsiny földeden szeretnek!
Ott tán nem is egygyel születnek világra,
Ott tán két szive is van az embereknek!

A hol te épültél, ott valaha régen
Valami nagy, külön temető lehetett:
A kik bánatjukban magukat megölték,
Oda temették el a szerelmeseket.
Azoknak porából terem a kenyered,
Ivó vized azok alvó porát járja,
Azoknak porából készül palotáid
És egyszerü, szegény kunyhóid téglája.

Nem vagy te nagy város, de nagy a hatalmad,
A te hatalmadhoz nem fogható semmi!
A mitől ugy retteg itt fenn minden élet:
Te még a halált is széppé tudod tenni.
Ha mindenki tudná, hogy majd a sirjába
A te szereteted lágy karjain mégy el:
Örömest öngyilkos lenne az ifjuság,
A maga virágos husz esztendejével!

Jakab Ödön.

ILLUZIÓ.

Irta: **Theuriet André.**

Tavasz ébredése olyan mint a gyermek:
Hol vigan mosolyog, hol könnyeket pergel.

Ezt a két verssort suttogtam magamban, mikor egy kora tavaszi napon dideregve bolyongtam a tárlaton. Hideg reggel volt és a kiállitás harátságtalan berendezése még növelte a ridegséget. A szürke boru elhomályositotta a képeket és ugy látszott, mintha a fehér szobrok reszkettek volna a nyirkos ködben, mely a légkört egészen megtelitette. Kivülről behallatszott a korzó kövezetéhez ütődő esőcseppek koppanása. Az alázuhanó jeges viztömeg, mely vigasztalan kitartással paskolta a gesztenyefák sárgás lombjait, olybá tünt, mintha ez az eső örökkétartó lenne.

És mégis, néhány nap mulva ujjongva köszöntött be a tavasz, diadalmas napsugarak száritották fel az esőcseppeket. A hosszu utról hazaérkezett fecskék zajongva repkedtek a kékes légkörben és a virágárusok, a kik a trottoiron maguk elé rakosgatták szegfü, narczisz és orgonavirágokkal telt kosaraikat, hangos kinálgatásaikat belevegyitették a kikelet madarainak csicsergéseibe.

Ezekben az első májusi napokban van Párisnak kiválóan kellemes sétaideje és helye.

Az idő: a naplemente, a sétahely: a Quai-promenadenak a Konkordia-hidtól az Art-hidjáig terjedő része.

A Szajna partjamenti fák ágai közül ilyenkor pompásan csillámlik elő a ferdén eső napsugarakban ragyogó vizszin; a Tuilleriák és a Louvre körvonalai halvány rózsaszinbe borulnak; a háttérben kivilágitott város, mint valami kőkolosszus, nyujtja előre hatalmas méreteit, a melyekből a Sainte-Chapalle és a Notre-Dame templom karcsu tornyai szeliden emelkednek a magas ég felé. A finom árnyalatu szinek édes harmoniája, melyben a zöld, a piros és a galambszürke gyengéd változatai dominálnak, különös varázst kölcsönöznek Páris eme mezőségének. A bimbódzó gesztenyefák már-már sárguló lombjai, a mályvák érzékeny levelei, a platánok fiatal, szüke hajtásai, a füzfák hamuszürkesége diszkrétül olvadnak össze a folyó halvány kárminpirosban csillámzó tükrével, a házak rózsaszinü homlokzataival és a gyöngyszürke ég boltozatával. Minél mélyebben bukik a nap a Tuilleriák mögé, annál inkább elmosódik a kép, minden halványabb lesz, a körvonalak eltünedeznek és valami békés, álmodozásba ragadó nyugalom borul az égre és a vizre.

— Ezek a májusi esték, szólott hozzám Trisztán barátom, mikor tegnap a Quai d'Orsay-on keresztül hazatértünk — ezek a világos és oly édes, meg-megujuló hangulatokkal telt tavaszi esték, félig eltompult érzelmek és sötét emlékek titokzatos világát varázsolja lelkembe.

Szinte ugy érzi az ember, mintha a csirák, melyekről már azt hitte az ember, hogy meg vannak fojtva, hirtelen ujra kizöldelnének. Nehány pillanatra átadom magamat a csalódásnak: ugy tünik fel előttem, mintha a tavasz fuvalom kergetődző áramlatban ujra virágozni kezdene ifjuságom. De haj! Csak elkésett fuvalom ez, hasonló ahhoz, a mely néha-néha októberben megringatja a gesztenyefákat és kopasz ágaikról kikicsal egy-egy rügyet, a mely bizony legtöbbnyire ki sem feslik. A németek egy képletes kifejezése azt állitja, hogy mindannyian megőrizünk lelkünk mélyében egy titokzatos „májusi kertet, a mely sokáig frissen és zölden marad és gyakran még a kései vénségben is virágzik." Ma este szintén érzem, hogy mint bontakoznak ki lelkemben ez ideális kert örökzöld levelei és a mint feltalálok, igy régen elveszettnek hitt virágokat, ugyanazon kellemes érzések töltik meg valómat, mint Rousseaut, mikor a Mont Valerie tövében botanizálva viszontlátta az örökzöldet és a kéklő virágtengerben ujra megpillantotta Charmettes távoli mezőségét.

Harmincz évvel ezelőtt volt. Még a gymnáziumban jártam és a mint egy tizenhétéves tanulóhoz illik, platonikus szerelemmel imádtam egyik szomszédunk leányát. Naponkint, mikor az iskolából hazatértem, elmentem földszinti ablaka előtt s a félig felnyitott zsalugátereken keresztül megpillantottam a szép zsidóleány finom profilját és barna fejét. Egy-egy pillantást, egy-egy gyors köszöntést váltottunk egymással — ez volt minden! De bár még oly kevésnek látszik is ez, nekem oly sok boldogságot szerzett, hogy az egész napon át csak ezzel voltam eltelve és feledtem az idő kérlelhetetlen rohanását.

Egy májusi reggelen szokás szerint ismét elhaladtam a félig csukott ablakok előtt, hirtelenül nagyot dobbant a szivem: kicsi barna kezek felnyitották a zsalugátereket és hallottam, a mint valaki megszólitott:

— Trisztán ur — szólott a fiatal zsidólány csengő hangon — most van az örökzöld virágzásnak ideje, ha az erdőbe megy, ne feledjen el nekem hozni abból valamit.

Minden hosszabb meggondolás nélkül utra indultam a várostól mintegy órányira fekvő erdő felé. Az égen nagy fekete fellegek uszkáltak, a melyek időközönként nehány napsugártól áttörve, megszakadtak. Rám nézve ez teljesen közömbös volt, a kivánság, a melyet a feketeszemü zsidóleány előttem nyilvánitott, felmelegitette s megkönnyitette a szivemet és bearanyozta utamat. Soha az előtt nem tünt fel előttem oly szépnek az illatos erdő tavasza, a tölgyek épen virágzásnak indultak, a bokrok között a poszáta éneke váltakozott a rigó és a csalogány dalaival és az erdő mélyéből a kakuk madár komor és titokzatos hangja huhogott elő. Az erdő gyepágya tiszta kék volt a nyiló örökzöld virágoktól, egész csokrokat szedtem belőle és aztán átázva az esőtől, diadalmas arczczal vittem vissza a városba virágbokrétámat.

A fiatal zsidó leány a zsalugáterek mögött várakozott rám. A mint az ablakon keresztül megpillantott, hirtelen jelt adott és én megértettem, hogy a folyosóra elémbe jő.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

pos, Gothard Józsefné Horgos patak, Harmath Imréné Zilah, Dr. Incze Béláné Oláh-Lápos, Dr. Kádár Jánosné Kolozsvár, Kovács Gyuláné Domokos, Özv. László Jánosné Sz.-Ujvár. Lévay Györgyné M.-Lápos, Macha Gusztávné Sz.-Kraszna, Moskán Györgyné M.-Lápos, Pap Emilné M.-Kondás, Szabó Sándorné M.-Lápos, Dr. Szabó Oresztné Beszterce, Soó Dávidné M.-Lápos, Tarczaly Endréné Czegléd, Topán Dánielné M.-Lápos, Toma Lászlóné N.-Somkut, Vass Imréné M.-Lápos, Várady Istvánné M.-Lápos, Voith Simonné Kaplyon, Donogán Katicza Debreczen, Farkas Livia Deés, Farkas Berta Domokos, Incze Mariska és Ilona H.-patak, Paál Irén M.-Vásárhely, Kugler Mariska Kolozsvár, Lászlófi Mariska Kolozsvár, Lev Pauli M.-Lápos, Macha Olga Sz. Kraszna.

Felülfizettek: Gróf Eszterházy István 10 frt, Kerekes Dániel, Vigder Viktor, Berkovits Mendel, Gyertyánosi Károly, Urai Ádám, Szabó Gusztáv, Váradi István 1—1 frtot. — Szabó Lajos, dr. Kádár János, Gothardt József 2 frt 50 krt. Dr. Incze Béla 7 frt 50 krt. Vass Imre, Roth Samu 50—50 krt, az „Anna" szobalakók 5 frtot. Dr. Kulcsár Viktor 1 frt 50 krt. Összes bevétel: 134 frt, melyből leütve 60 frt 68 kr. kiadást, marad tiszta haszon 73 frt 32 kr. Fogadják ugy a résztvevők, mint a felülfizetők a szives érdeklődésért hálás köszönetünket.

Emlékünnep
a zalatnai 700 magyar sirja fölött.

Zalatna, 1899. aug. 11.

— Kiküldött tudósitónk sürgönylevele. —

Kegyeletes emlék ünnepet ült Zalatna és vidéke közönsége ma Zalatna közelében *Preszákán*, hol ezelőtt ötven esztendővel, 700-nál több magyart legyilkoltak.

A magyar szabadságharcznak áldozatul esett 700 mártir vére megtermékenyitette a mezőt, virágok fakadtak a martirok sirja felett, s 3 sirkő és egy monumentalis emlék hirdeti, a késő unokáknak, a fiuk kegyeletét és hazafiui érzését.

E lapokban közelebbről le volt irva az a szomoru vérfürdő, melyet a martalócz oláhok 1848. október 24-én rendeztek. Ezuttal tehát a sirokról emlékezünk meg, az azok felé emelt emlékekről, valamint arról a kegyeletről, mely mesterkéletlen formában, s valóban családias szinezettel nyilatkozott meg a lefolyt szép ünnepen, melyen a béke és kegyelet virágai füződtek egy szép koszoruba, s alkottak harmoniát. Az ünnepélyről szóló tudositásunkat itt adjuk:

A preszákai sirok.

Öt évtizeden át csak az emlékezet tartotta fenn ama jeltelen sirokat, hol az ártatlanok pihennek.

A mult évben a területet Preszáka községtől kisajátitották. Ezek mellé utmesteri ház épült. Ásatásokkal megállapitották pontosan a sirhelyeket, s ezeket felhantolták.

Két hant 28 lépés hosszu, 4 lépés széles és az országut két szélén van. Magasságuk 3 m.

Ezek a hantok kőkereszttel vannak ellátva. A 2 m. magas kőkereszten a felirat ez:

† 1848. október 24.
Emeltetett Gyulafehérvár polgársága adományából 1899.

A harmadik sirhant felett közvetlen az Ompoly partja, s az országut között egy durván faragott sirkő áll. A 3 m. magas kőbe ferde négyszögbe vésett sik terület az alábbi szomoru történetet beszéli:

1848. Október 24-én hiveivel együtt itt lelte halálát a zalatnai ev. ref. egyház lelkipásztora Salánky Lajos és Szántó József tanitó mester.

E három emlék között egy 10 méter magas emlék is nyulik fel müvészi alakjával.

Ez emlék egyik oldalán, mely az országut felé néz, ez olvasható:

1848. Okt. 24.
atyja Lukács Simon
anyja Gál Teréz,
testvérei:
István, Teréz, Simon, Péter és Eleonora,
valamint az itt nyugvó 700 zalatnai lakós emlékének kegyelettel emeltette Lukács Béla 1899-ben.

A vasut felé néző oldalon ez áll:

Készittette
a zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola.
Tervezte: Knop Venczel szakiskolai tanár.

Az emléken elől kereszt, a hátsó részén homok óra van.

Tetején urnában kőből müvészesen kifaragott lobogó láng.

Az emlék körül levő területet parkirozni fogják. Felügyelete az utmester ellenőrzése alatt áll.

Felvonulás a sirokhoz.

Nagyon szép volt a sirokhoz való felvonulás. Magyar és oláh nyelv-különbség nélkül szép csoportokban vonult fel. A kohó hivatal, kénkövend gyár munkásai, vegyelemző hivatal, bányakapitányság, erdészet hivatalnokai és alkalmazottai, a pénzügyőrök diszruhában, egyházak, testületek csoportosan vonultak fel.

Az idő nagyon kedvezett az ünnepélynek.

Vékony szürke felhők gyászfátyollal vonták be a magas hegyek ormai felett az ég azur kékjét s e miatt kedves, hüs volt a lég egész d. e.

A siroktól mintegy 150 lépésre a hegyek alatt egy vörös kereszt áll. 19 egyént gyilkoltak itt meg, kik a társaságtól hátra maradtak.

A résztvevő közönség.

Ámbár a gyász Isteni tiszteletnek családias jellege volt, s azt egyátalán nem hirdették, még is mintegy *ezeren* gyültek össze, a preszákai völgyben azok, a kik kegyelettel kivántak áldozni az elvérzetteknek. Az ünneplők soraiban ott láttuk a következőket:

Lukács Béla val. belső titkos tanácsos, Lukács Béláné szül. Gajzágó Fatimé, Todorfi Kristófné, özv. Vojth Jánosné, özv. Ákontz Alajosné, Kiss Jánosné, özv. Keresztesné, Máli Sándorné, Máli Sándor miniszteri tan., Zabulik László polgármester és neje Zabulik Lászlóné Kolozsról, Lukács Jánosné, Todorfy Domokos kir. törvszéki biró, Lukács Gusztáv, Lukács Gyula, Keresztes István főmérnök Budapestről, Mózes Ilonka Kolozsvár. *Kuszkó* István az orsz. tört. ereklye muzeum őre Kolozsvárról.

A nagy idők katonái közül jelen volt Pünkösdi Gergely őrnagy, a ki Czetz tábornok mellett 1849-ben áprilistől juniusig mint segédtiszt szolgált. Lukács Mihály nemzetőr, Zalathnáról, Vadadi Gergely Sárdról, Dekányi Ernő Borbándról.

Jelen voltak továbbá Koos Józsefné, bányatanácsosné és leánya, a Szontagh család, Angyal család Zalatnáról, Képes Ferencz, Kleinhempel Lujza Torda, Dekányi Árpád tanár Halas, két fényképész, kik felvételeket eszközöltek, Kolumbán Antal trv.-széki biró, Jónás Mihály birtokos, Csiky Miklós tanár, Bálint Ferencz püspöki főerdész, Polonyi Gyula posta főnök, Sterba Károly bankhivatalnok, Cserni Béla gimn. tanár, Mezei Morena Illés, Jakabfi Albert, Utsnai István tábori lelkész, Csucsy István, Mendel Lipót, Darabont György. Deutsch Adolf, Holnai állami tanitó, Altmann a P.-Lloyd tudósitója, Kirschner p. ü. tiszt, Zlamál tanár, Novák Ferencz polgármester, Roska József főkapitány, Kádár Miklós tanácsos, osztálytársa Lukács Bélának, Sárdy Miklós tanácsos, Imecs Fülöp Jákó kanonok, Patrovits Ferencz államv. főmérnök. dr. Hartenbaum Simon, Náthán Bernát orvos, Mayer Ödön, Issekutz János, Rejöód József ügyvéd, s a legtöbbnek családja is Gyulafehérvárról.

Alexi György, a vegyelemző hivatal főnöke Zalatnán, Mózes Mihály unitárius lelkész, Csáky József igazgató, Knopp Venczel, Pongrácz János és Kolonit Lajos müvezető a szakiskolából, Boer Béla polgármester Abrudbányáról, Gere András irodavezető, Molnár Károly főerdész, Oelberg Gusztáv lovag, Schlafkovits István községi biró, Albini községi jegyző, Albert Iván épitészeti főmérnök Alsófehérmegyéből és családja, Miski József tanácsos Abrudbányáról.

A vendégeket Gyulafehérvárról a rendes vonaton kivül külön vonat is szállitotta, Zalathnáról Preszákára rendes és külön vonatokkal vonultak ki d. e. 10 óra előtt.

Koszoruk, virágok.

A zalatnai vérfürdő áldozatainak temetője felé senki se ment üres kézzel. Mindenki vitt virágcsokrot, koszorut. A kert virágait, a mezők diszeit leszedték az unokák, hogy felékesitsék a nagyapáik sirját. Sirokon, siremlékeken és talapzaton, valamint az emlék oldalán a havasi szellő a koszoruk szalagjait lengette.

A családok többnyire névtelenül, élővirágból raktak koszorukat. Az emlék oszlopán s talapzatán a cser, babér, rózsa, nefelejts virágkoszoruk szalagjairól a következő feliratokat olvastuk le:

Az elhunytakért — a zalatnai polgári iskolai ifjuság.

Dékáni család — Dékáni Bergsamm Annának.

Zalatnai m. kir. főbányahivatal tisztikara.

M. kir. bányakapitányság tisztikara — kegyelete jeléül.

Özv. Lukácsné és a Mihály-család részéről.

Zalatnai magyar Tharsis-bányatársaság.

Zalatnai polgári olvasó kör. Kegyelettel.

Zalatnai ipari szakiskola tantestülete.

Itt pihenő lakóiért — Zalatna községelöljárói.

Kegyelettel — Zboray Antal és családja.

1848-ban elhalt áldozatok emlékének özv. Szappanos Miklósné, Jakabfi Albertné.

Zalathnai izr. hitközség. A vértanuknak.

Lukács László 1899. aug. 11. Az elhunytak emlékének.

Preszáki vértanuknak Gyulafehérvár polgársága.

A sirok felszentelése.

Miután ötven évvel ezelőtt a leölt magyarokat minden egyházi szertartás nélkül temették el, Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, volt kereskedelemügyi miniszter, egy felszentelési ünnepély tervét dolgozta ki.

Az egyházi szertartások véghezvitelét a püspöknél kieszközölte.

A szertartásra, illetve könyörgésre felkérte Csiky János zalatnai r. k. főesperest, Ferenczi István ev. ref. papot, Besea Emánuel zalatnai görög n. e. lelkészt és Mikhail Mikola preszáka községi g. k. lelkészt.

Az istentisztelet sorát Csiky János r. k. főesperes plébános nyitotta meg. Könyörgése szivhez szóló, szép volt. Részletesen megemlékezett az elhunytakról, a miniszter szülőiről, testvéreiről, több notabilitásról névleg. Azután megszentelte az egykor véráztatta hantokat, hogy a lent nyugvók felett megkönnyitse a föld göröngyeit. Szertartását gyászének rekesztette be.

Ezután a két g. kel. lelkész mondott gyászéneket, imát és tartott Besea Emánuel zalatnai g. n e. lelkész költői szárnyalásu szép beszédet. Beszédét a népvándorlás fejtegetésével kezdette, majd érintette a viharos időket, a melyek elsodortak fát és virányt, de a sziklák megmaradtak s mert nekünk, szikláknak itt kell élnünk és halnunk, okuljunk a multak tévedésein, legyünk egymás iránt kölcsönös szeretettel, mert akkor erősek és boldogok leszünk. (Igaz! Ugy van.)

Ezután Ferenczy r. lelkész tartott magvas, költői és szép beszédet. Beszédének jellemzőbb részét a következőkben adjuk:

Ama nehéz, sötét napoknak egy szomoru tanuja e vidék. Ez a halom, ez a völgy, ez a bokor ez a szirt látta és beszéli miként pusztult el itt Zalathnának magyar ajku népe, apa, anya, testvér... Ez a halom, ez a völgy, ez a bokor, ez a szirt látta és beszéli miként estek el itt egymás mellett a férj és feleség, a szüle és gyermek... Oh bizony drága szent ez a hely, melynek minden rögét szeretetteinknek vére áztatá. Oh bizony azóta valahányszor jártunk ezen a helyen, mintha hallottuk volna az itt elhangzott rémes vészkiáltást; miutha láttuk volna halálra sebzettek kinos vonaglását: kalap levéve, halotti imát mondva haladtunk itten mindig el.

... És hányan pihennek itt e hantok alatt, halomba hányva idegen és sokan, jóbarát és szomszéd... kiknek eddig jeltelen sirja mellett csak a csobogó patak zengett gyász éneket, kiknek omló porai fölé csak a kikelet ültetett virágot... mig végre az, kit az urnak gondviselő keze nagy feladatok elvégzésére oly csoda módra szabadita meg akkor, mikor övéi mind, de mind elpusztultak itt: megvalósitható vérző szivének édes-fájó gondolatát és állithat emléket itt elpusztult övéinek s azoknak, kik szeretetteikkel együtt a haza szabadságáért itt estek áldozatul.

Bizony nehéz sötét idők valának azok.... De azóta az egymást felváltó napok sorában megvalósult az álom, testté lön az ige, a véráztatott sirokból kikelt, feltámadott az élet, a honszabadság. És ez oszlop immár nem a sötét napoknak gyászos emlékeztetője, csak a kiengesztelődésnek, a békének jele, a szeretetnek, kegyeletnek emlékoszlopa ez...

Állj azért te oszlop, mit szerető sziv kegyelete emelt, hirdetve nem a harczot, haragot, nem a vérhullást és boszut, de a kegyeletes sziv s megengesztelődöttt lélek megemlékezését, az enyhet, a békét...

S ti drága halottak, kik egy félszázad óta itten porladoztok, pihenjetek békén, a ti feláldozásotok meghozta gyümölcsét, szabad lett a haza... s áldva nevetek állit emlékjelt tinektek a megmaradt gyermekek s hozza koszoruját sirotak fölébe a kicsiny unoka...

Az áhitatosság és a beszédek folyamán a közönség soraiban sürü zokogás hangz ott fel azok részéről, kik övéik felett tartottak gyász ünnepet.

Ebéd.

Az ünnepély után a társaság visszatért Zalatnára. Itt Lukács Béla vendégszerető házánál családias jellegü társas ebéd volt. Az ebédre a család vendégein kivül Kuszkó István szerkesztőt a muzeumi őrét is meghivta a ház urnője.

Az ebéd a legmeghittebb, legvidámabb bangulatban folyt le. Ebéd után megtekintették a Lukács Gyula pompás uj kastélyát, melynek tegnap volt a házszentelése, a hegyi parkot stb.

Gyulafehérvári vendégek táborozása.

Százakra menő közönség rándult ki Gyulafehérvárról az emlékhez. A sirok közelében tábort ütöttek a kirándulók s vidám nyári ebédet rögtönöztek a szabadban az istentisztelet után. D. u. 4 órakor a hegyi pálya külön vonatán visszatért a társaság Gyulafehérvárra.

Mi lesz a koszorukkal?

A koszoruk s azok szalagjai értékes simbolumai a megölt 700 vértanu iránti kegyeletnek.

Lukács Béla vbt. t. az ereklye muzeum őre előterjesztése folytán intézkedett, hogy azok a kolozsvári ereklye muzeumba beszállittassanak. A sirokon megszentelt koszoruk élővirágait, zöld leveleit ereklye képen elvitte a közönség magával.

A zalatnai sir.

Irta: **Apostol Alajos.**

Ah, mi szép, mi fölséges vidék ez!
Völgy ölében reng arany kalász,
Tetejében óriási bükkös,
Bent dalával a madár tanyáz;
S mig az alkony vérelázva sirt ás,
Kél az égen fényes támadat,
Furulyáról messze száll az ének,
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

És a szellő, mintha ajka volna,
Elregéli a rég letünt időt
S mintha szive érzelemtől forrna,
Hoz a napra barna szemfedőt.
Gyász az égen, hah, de bosszujelként
Ég a villám, törve szirtfalat.
Rettegj, gazság, int a végső óra,
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

Vig madárkák olvadó danával
Üdvözölnek minden kis bokort,
S a sirhantok, melyek szivnyögése
Két hazára, száz világra szólt.
Ott pihennek márványoszlop nélkül,
Észrevétlen, mint a gondolat,
Kiknek hunytát nem szabad fájlalnunk.
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

Miért fájlalnánk? Égi kincsért küzdve
Estek ők el, bárha véresen;
A napnak, haj, percznyi alkonyatja,
De halála soha sem leszen.
Ők valának a szabadság keblén
Nyugovó nap — fényes sugarak,
Közeleg a hajnal támadása,
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

S ott, hol egykor vigan élt a népség,
Szebb lak épült a romok felett
S a jelen a multtal összeforrva
Hord müvünkhöz dönthetlen követ.
Mint az éj az ébredő szemektől,
Messze üzzük a rémarczokat,
Üdv imánkra, áldás jő felülről,
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

S lobogónkat kéj közt megcsókolja
Kelet, nyugat, dél és éjszak szele,
Rajta fog majd csüngni magasra
Feltörekvő ifju sasszeme,
S a lányka rája fogja tüzni
Csókkal kintve a virágokat.
Dönthetlen lesz a magyar hazája,
Oh, ne sirj ugy, árva kis patak!

Odaát.

Mi mást jelenthet ez a czim, mint a Lajtán tuli részeket s főleg Lueger ur birodalmát?

Valóságos *disz-obégatást* visz ott véghez egyik politikai napilap: az „*Ostdeutsche Rundschau*" Az obégatásnak az ad jelentőséget, hogy ez a lap *Wolf* ur lapja.

A Hentzi ünnepről van szó, a mely ellen nagy a felháborodás országszerte. De nem minket szid. Nem. Ausztria sorsán kesereg Wolf ur lapja.

Mutassuk be szószerint ezeket a panaszokat:

„Több, mint harmincz éve *beczézett gyermekei a magyarok a monarkiának.*"

„Az a keserü gunyszó, hogy *Ausztria csak Magyarország melléktartománya, az uj kiegyezés által szomoru igazsággá vált.*"

Hasonló panaszok sürün fordulnak elő ebben a czikkben. És miért mindez? Hogy a magyarok felmernek háborodni a Hentzi ünnep miatt.

A czikk többi része háládatlannak és neveletlennek nevez el bennünket e miatt: mert

---

Dobogó szivvel értem a sötét folyosóra vezető kordonhoz és azután saját szememmel láttam, hogy mint közeledik felém a szürkületben. A mély homályban semmit sem lehetett megkülönböztetni egymástól, csak fekete szemeinek lobogó fényét és a virágok lila szinét.

Kinyujtotta a kezét a bokréta után és a miközben azt átnyujtottam neki, megragadtam két kezecskéjét és csókoltam azokat a harmatos virágokon keresztül. De ő lázasan visszakapta kezeit, ajkaira nyomta az ujjait és azután elrepült, egy szó, egy hang nélkül...

Regényemnek itt vége van. Nemsokára Párisba utaztak, hogy az érettségi vizsgára készüljek és a mikor ősszel ujra visszatértem, arról értesültem, hogy az én hütelenem férjhez ment. Husz évvel utóbb viszontláttam. Formátlanul meghizott, finom bőre durvább lett, fekete haja mintha elhalványult volna, a hajdani karcsu fiatal leányból nehézkes matróna lett... Mégis, mi van ebben?... A tizennyolczadik esztendő szerelmének varázsa azért változatlanul él a képzeletvilágban; a valódi, jól megtestesedett asszonynak édeskevés köze van ahhoz. Az az eső és napfény között szeszélyesen ingadozó égbolt, azok a nedves, örökzöld virágok, az az első röpke kézcsók ott a korridornak nyirkos homályában — ez mind tuléli sok-sok évvel magát a szerelmet is. Illuzió! Minden csak ez.

Hilary.

— A „*Tövisek és narancsvirágok*" szerzőjétől. —

Angolból forditotta: **AMICA.**

XXVIII.

A Gábriel történetének a folytatása.

(Folytatás.) (75)

— Azt hiszem, hogy igen. Ma estére egy pompás sárga rózsa bokrétát küldött Lady Maynak, de a mint látom, otthon felejtette

— Milyen szép az arcza! mondá Gábriel. Bár én adhatnék neki egy legyezőt vagy egy karpereczet, vagy valamit, a mit viselhessen. Az a legnagyobb boldogságot adná nekem. Ez a táncz bevégződött, tevé utánna; menjünk és beszéljünk hozzá?

A grófné szomoruan nézett rá.

— Gábriel, az fájdalmat fog okozni neked.

Az ifju olyan nevetéssel vetette hátra a fejét, melyben nyoma volt a fájdalomnak.

— Anyámmal az odalam mellett semmitől sem rettenek vissza.

Lady Lulworth büszke volt reá. Midőn az ifju a gazdag örökös előtt állott, az egyedüli jel, mi felindulását elárulta, az ajkai körül levő sápadtság volt, midőn Lady May hozzá szólott.

Mélyen meghajtva magát és kezet nyujtott a leánynak. May nem pillantott fel reá nevető pajkos szemekkel, a hogy egykor tette volna. Arcza elpirult és a szemeit lesütötte, az a ragyogó szépség, a ki a herczeggel vagy péérrel egészen fesztelen volt, most izgatottnak és zavarodottnak látszott.

— Gábriel, maga megijesztett, — mondá. Nem tudtam, hogy itt volt.

— Ha kegyednek nem tetszik — sajnálom, hogy itt vagyok, — volt a válasz.

— Ne beszéljen bolondságot! Hónapok óta először történik, hogy magát látom. — A maga ittléte miért ne tetszene nekem?

— Lady May nem látszik örülni azon, hogy engem lát.

— Gábriel, az csak képzelődés. Képzelődéseit nem kellene a valódi életbe hozni. Hogy van?

— Édesem, — szólt közbe nevetve a grófné — te nem adtál alkalmat reá, hogy azt megmondja.

— Igaza van. Félek, hogy nem voltam hozzá eléggé barátságos. Nos, Gábriel — folytatá melegebb hangon — azt kérdem magától, hogy hogy van?

— Jól és el vagyok ragadtatva, hogy kegyedet ismét látom — válaszolá az ifju.

Azonban lady May nem volt a régi — zavarodott volt és kényelmetlenül érezte magát. Ohajtani látszott, hogy a régi bizalmas viszonyban legyen vele és azt lehetetlennek találta. Lady Lulworth csudálkozással vizsgálta a leányt.

— Ha más volna az, a ki igy viseli magát, azt gondolnám, hogy szerelmes volt a fiamba — gondolá magában.

És ekkor, valaki jött hozzá beszélgetni és ő az ifjakat magára hagyta.

— Gábriel, — mondá Lady May — nem vagyok egészen tisztába vele, ha vajjon egy átalában, kellene e magához szólanom.

— Miért?

— Mert a mult évben nagyon udvariatlanul bánt velem. Soha sem tudtam reá jönni, hogy mivel sérthettem meg magát. Miután olyan jó volt hozzám, mintha a saját édes testvérem lett volna, egészen váratlanul és minden ok nélkül olyan lett, mintha a létemről megfeledkezett volna. Gábriel, megbántottam valamivel?

— Nem, — volt a rövid válasz — nem bántott — Lady May, soha sem tudna megbántani.

— Akkor nincs mentség számára.

Oly igézően nézett az ifjura, hogy az kisértetbe jött megmondani neki, hogy egész szivével szerette, — de, előbbi határozatára gondolt és hallgatott.

— Gábriel, én azt hiszem, folytatá Lady May türelmetlenül, hogy maga elfelejtette, hogy mi együtt voltunk gyermekek.

Azt elfelejtve, életem legboldogabb részét felejteném el.

— May a fejét rázta és sötét szemeiben gonoszkás fény volt.

— Miért lett volna az az időszak sokkal jobb a mostaninál? — kérdé! Mi akkor gyermekek voltunk — most felnőttek vagyunk és az érdeklődés ezer forrásaival birunk.

— És a fájdalomnak ezer forrásaival, válaszolá Gábriel.

— Akkor azokat magunkért látjuk. A poétáknak ez a szokása — maguk mind egy formák — nem csinálnak egyebet, csak a bánat és fájdalom felett sóhajtoznak.

Miféle fájdalma volt magának? Magát mindenki szereti, akár merre megy, mindenkinek kegyencze és majdnem minden adománnyal bir, a mit az Ég egy férfira pazarolhat és még is fájdalomról beszél! Én azt gondolom, tevé utánna, hogy a poéták soha sem hasonlitanak a többi emberekhez.

— Azt hiszem, hogy nem, viszonzá Gábriel. Ők valószinüleg sokkal mélyebben éreznek, jobban örülnek, többet szenvednek, többet realizálnak, mint mások.

— Gábriel, mondá Lady May. Igaz-e, a mit Cyril betegségéről hallottam?

— Fájdalom, igaz, volt a szomoru válasz. Félek, hogy a Lord Ardean napjai megvannak számlálva.

— Fájdalom, igaz, volt a szomoru válasz. Félek, hogy a Lord Ardean napjai megvannak számlálva.

— Nagyon sajnálom. Gábriel, mondja meg azt neki tőlem, megmondja? Azt mondják, hogy ő most soha sem megy el hazulról, ha tenné arra kérném, hogy látogasson meg.

— Meg vagyok róla győződve, hogy kegyedtől minden izenet jól fog neki esni, mondá Gábriel és én örömmel fogom azt átadni.

Később, midőn egy tánczot Gábriellel bevégzett, ismét Cyrilről beszélt.

— Igérje meg, hogy izenetemnek az átadását nem fogja elfelejteni. Mondja meg Cyrilnek, hogy gyakran gondolok reá, a ki oly egyedül van és szenved és hogy a legszivesebb kivánságaimat küldöm hozzá és ohajtom, hogy javulásáról mielőbb halljak. És Gábriel, vigye el ezt neki.

Nehány szál gyöngyvirág volt a kebléhez tüzve, azokat kivette és átadta Gábrielnek.

— A lemelegebb rokonszenvemmel adja át ezeket neki, mondá. Mondja meg, milyen részvéttel vagyok iránta és hogy azt reémellem, hogy bátorságát nem fogja elveszíteni.

— Lady May, nagyon becses ajándékot küld neki.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mi élvezünk legtöbb jogot a monarkia összes népei között, mégis folytonosan követelünk, mint a rakonczátlan gyermek.

Legérdekesebb a czikk vége, mely méltó befejezése Wolf ur panaszos obégatásainak:

„Igen, ilyenek a magyarok. Háládatosság és tisztesség nem az ő szokásuk; de igenis szokásuk a neveletlen gyermek éktelen rakonczátlankodása. *És ők kiviszenek mindent, mindent.*“

„Ha mi, szegény szerencsétlenek, itt, a Lajthán innen *Bismarck* herczegről nevezünk el egy utczát — *árulás*. Ha egy katona a *Wacht am Rhein*-t énekli — *lázadás*. A magyarok lekaczagnak minket az ő pesti *Kossuth Lajos-utczájukkal*, budai *honvédszobrukkal*, aradi *vértanuszobrukkal*, segesvári *Petőfi-szobrukkal* és a *Kossuth-nótával*, a mit a *képviselőházban* énekeltek, mikor az ellenzék obstruált és — *győzött*.“

„És a magyarok mégis háládatlanok és mindig valami ujat akarnak. Mi pedig *továbbra is maradunk szerények és háládatosak*...“

*

Ugyancsak ebben a lapban szó van arról: hogy fogadták a magyar lapok a szász belügyminiszter rendeletét.

Felhozza, hogy több lap felszólítja a postahivatalokat, hogy ha régi helységnevekre czimzett levelek érkeznek Szászországból, „*Inconnu*“ jelzéssel utasitsák vissza.

Erre a hirre igy kiált fel Wolff ur ékes nyelven irt lapja:

„*No, csak azt próbálják meg az arczátlanok!*“

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 12.

— **Időjárás.** Az orsz. metereologra intézet 1899. aug. 15-iki jelentése: Tegnap az ország keleti és északkeleti vidékein voltak esők. 1—5 mm. Árváralja, Zombor, Nagylak, Szolnok, Debrecen, Nagyvárád, Marosvásárhely és Botfalu. 9 mm. Szathmár. 11 mm. Késmárk. Délen és északkeleten helyenkint ma reggel is esik. A hőmérséklet még mindig erősen a normalis alatt van.

— **E. Kovács Gyula emlékére** Korbuly Bogdán, nagybirtokos egy időben a kolozsvári Nemzeti Szinház intendánsa, akit még abból az időből meleg rokonszenv füzött a halhatatlan tragikushoz. Trencsén Tepliczről, a hol, mint fürdővendég időzik — levelet intézett Deáky Alberthez, s meleg elismeréssel adózván E. Kovács Gyula emlékének, *100 koronát* ajánl fel az emlékszoborra. Lapunkhoz is több adomány érkezett, melyeket lapunk hétfői számában fogunk nyugtázni.

— **A Mátyás-ház** fedélzete ügyében a városi bizottság szakosztályai tegnap d. u. ülést tartottak. Az ülést, melyen a szakosztály tagjai aránylag elég szép számmal jelentek meg, Nagy Mór dr. polgármester-helyettes vezette, a ki előterjesztette, hogy a restauratió alá került épület fedőanyagának megválasztására nézve — szemben a közgyülés ama határozatával, a mely szines cserepet rendel a fedél anyagául — a kivihetőség szempontjából némi differentiák merültek fel, a mikre nézve kikérendőnek vélte a szakosztályok véleményét. A kérdéshez többen szólottak hozzá, köztük, mint meghivott szakértő, *Posta* Béla dr., az ismert archeologus, egyetemünk uj tanára, a kinek felszólalását élénk érdeklődés fogadta. A szakosztályok egyhangulag közgyülési határozata fentartása mellett foglaltak állást. Egyben kimondták azt is, hogy a szines cserép anyagát lehetőleg erdélyi gyárosnál kell beszerezni. Végül a restauratió munkáját ellenőrző bizottságba felkérték tagul Posta Béla dr. egyetemi tanárt, a ki a meghivást készséggel elfogadta.

— **Családi ünnep Zalathnán.** Lukács Béla volt keresk. miniszter, v. b. titkos tanácsos házánál nagyon szép családi ünnep volt tegnap előtt. Lukács Béláné született *Gajzágó Fatimének* volt születés napja. Ez alkalomra az előkelő család rokonai messze vidékről össze gyültek, hogy a ház urnőjét szivük melegével üdvözöljék. E nap emlékére felszentelték a Lukács ujonnan épitett kastélyát, melyet az ősi ház helyén épitett s nagy kényelemmel rendezett be Lukács Béla. A családban kellemesen folyt le az ünnep, melynek poétikus szinezetét ragyogóbbá tette az apró családtagok által előadott szindarab. Muray Károlynak egy kedves, egy felvonásos szinmüvét adták elő oly precziziitással, hogy a nézők az ámulat és gyönyör hatása alatt álltak. A darabot oly összevágóan adták elé a kis müvészek, hogy szerepeikben sehol sem akadtak meg. Lukács Béla és családja oly tisztelet tárgya Zalatnán, hogy a nép rajongó szeretettel viseltetik iránt. Védnöke, boldogitó jó szelleme e család annak a vidéknek, melynek magyar népe teljesen ártatlanul bünhödte meg a multat, jövendőt...

— **Távirat a preszákai vértanuk emlékünnepére.** Tegnap délután 5 órakor a kolozsvári orsz. tört. ereklye-muzeum igazgatóságának tagjai *Deáky* Albert elnök, Szádeczky Lajos dr., Feilitzsch Arthur báró és Posta Béla dr. archeologus, a kolozsvári tud. egyetem uj tanára megemlékező táviratot küldöttek Lukács Béla v. b. t. t.-hoz. A táviratban a magyar szabadságharcz vértanu halált szenvedett küzdői emlékére felállitott oszlop felszentelési ünnepélyén üdvözölték a családot s a résztvevőket.

— **Apostól Alajostól,** Veres patak egykori r. kath. plébánosától lapunk más helyén egy alkalomszerüség jellegével biró hazafias szellemü és sok lendülettel irott költeményt közlünk, melyet a néhai költő-pap még 1863-ik évbea irt. Apostol Alajos költői müködése nem ismeretlen az irodalom kedvelő közönség előtt, a mennyiben a 60 és 70-es években a szépirodalomi Lujor Lajos álnév alatt sürün közöltek tőle legkivált hazafias költeményeket. A jelen verset az elhunytnak egyik rokona bocsátotta most rendelkezésünkre s mi örömmel tesszük közzé, mint a nagy időkről szóló érdekes irodalmi emléket.

— **Fejlődő Zalathna.** A Zalatana *mezővároson* végig folyó Ompoly vize szabályozva és a part két oldala kikövezve van. E tekintetben előbb áll mint Kolozsvár, a hol a Szamos medre és partja ősi állapotban sinylik. A fejlődő kis mezőváros utczáiban, házaiban villamos fény váltja fel az alkonyt s teszi kellemessé a tartózkodást. Zalathna ujabban hatalmas ipartelep lett. Arany, ezüst, kénkovand, mészkő, sziksó telepei, bányái, gyárai vannak. Népe rendkivül intelligens, munka kedvelő s a fejlődés ennek köszönhető. Olyan homok köve van, a mi évezredeket kiáll, a nélkül, hogy a vegybomlás rajta mutatkoznék. Most tervet csináltak arra, hogy a Héjasfalvi honvédemlék kövét ott faragják ki. Levegője ozondus, por és baczilus mentes, klimatikus gyógyhelyre alkalmas. S miután ez idők szerint Zalathna könnyen megközelithető, vadregényes tája elragadó, kezdeményezni fogják, hogy nyaralók és üdülő helyek létesüljenek.

— **Megakadályozott légszeszrobbanás.** Ilyen czimen inpunk csütörtöki számában hirt adtunk arról a veszedelemről, a mi a légszeszgyár környékét fenyegette. Erre a hirünkre *Van der Welden* ur saját-kezü névaláirásával nyilatkozatott küldött be hozzánk, melyben szószerint az áll, hogy a hirből „*egy szó sem igaz.*“ Napi lapunkban közöltük is e czáfolatot. Hogy *Van der Welden* ur nyilatkozata *meunyire felel* meg a valóságnak, élesen bizonyitja a „*Magyarország*“ következő czikke:

„A kolozsvári légszeszgyárban egy idő óta sok rendetlenség történik. Nemrég olyan mulasztást követtek el az ellenőrzés nélkül dolgozó munkások, a mi miatt a városban egy egész éjszaka nem volt világitás. Legujabban pedig oly esetet akartak eltitkolni, a mely nagy szerencsétlenséget hozhatott volna a városra. A légszeszgyárban ugyanis nem valami leikiismeretesea vizsgálhatják meg a gédeket s nincs senkinek gondja rá, hogy azok jó karban vannak-e. Igy történhetett meg, hogy a gazometer főcsövéről, melynek igen széles átmérője van, lepattant egy összefoglaló csavar, mire az óriási nyomás alatt áramló légszesz a cső két részét teljesen elválasztotta egymástól. — A légszes ezután még nagyobb erővel tört elő s megtöltötte az egész helyiséget. A helyiséghez leeközelebb levő 6-ik számu kazán nem volt ugyan befütve, de teljes tüzeléssel fütöttek egy másik kazánt, melyhez néhány másodpercz mulva okvetetlenül eljutott volna a légszeszáram, s abban a pillanatban elkerülhetetlen lett volna a robbanás és a gyár katasztrófája. E válságos pillanatokban a munkások nagyobb része menekülni igyekezett; a ki a csőhöz közeliteni mert azt t. i. nemcsak az a veszedelem fenyegette volna hogy a robbanás elől menekülni nem marad ideje, de azt is biztosra vehette, hogy még a robbanás előtt megfulad.

Ennek daczára akadt egy derék ember a ki vizesrongyot dugott a szájába és halálmegvető bátorsággal berontva a lészesszel szinültig telt helyiségbe, a két csővet összedugta, a leesett csavart pedig hirtelen felcsavarta. Közben kétszer kijött lélegzetet venni, harmadszorra pedig az ablakokat nyitogatta föl. Igy aztán a katasztrófát elhárít s a menekülők visszatérhettek. A bátor ember nevét nem sikerült megtudni, mivel az esetet általában el akarták hallgatni.“

Hasonló czáfolatot — az országos ipartestület pár hó előtt lapunkhoz intézett ama kérésére, hogy a helyi légszeszgyárnál hassunk oda, mikép itthon beszerezhető czikkeit ne *Bécsből* hozassa, — kaptunk és közre adtunk Van der Welden urtól. A magyarországi lámpa árugyár a Van der Welden ur eredeti leveleinek bemutatásával bizonyitotta be annak idején szerkesztőségünk előtt, hogy a Van der Welden ur üzletüket illető kijelentése minden alapot nélkülöz. A kolozsvári lámpa árugyár azonbau akkor nem kivánta, hogy tovább foglalkozzunk a ténynyel, tehát mi is napirendre tértünk a dolog felett. Felemlitjük most azért, mert ugy látszik, a gyár érdemes igazgatója mind müszaki, mind üzleti tekintetben elmulasztja ama követelmények szem előtt tartását, a melyekkel minden hazai gyáros a magyar érdekeknek, a közönség élet és vagyon biztonságának, valamint a fogyasztók anyagi érdekeinek tartozik.

— **A rendőrség figyelmébe.** A külmonostor utczai kertekben és a Hója szőlőkben flóbertes fiuk lövöldözik a hasznos éneklő madarakat. Azonban a parityházó éretlen fiut is láttunk madarakat pusztitani. És akadnak uri szülők a kik megengedik ezt a kegyetlenséget gyermekünknek!!! A legközelebbi esetben jelentést fogunk erről tenni a hatóságnak.

— **Élvezhetetlen dohány.** A czigarettázók körében Kolozsvárt általános a panasz főképpen a purzicsán nevü czigaretta dohány rosszasága miatt. Ennek a dohány nemnek csak nem régen emelték fel az árát, s ennek daczára oly élvezhetetlen dohányt hoznak forgalomba, a mely egyáltalán nem ér pénzt. A pénzügyigazgatóságnak kellene utána nézni a dolognnak s gondoskodni arról, hogy a dohány fogyasztók a pénzükért élvezhető árut kapjanak.

— **Czipész kongresszus kolozsvárt.** Hétfőn d. e. 8 órakor veszi kezdetét a tanácsház termében a czipész kongresszus. A ferembe azonban csak igazoló jegyek mellett lehet bejutni.

— **Zászló szentelés.** A kolozsvári hivatalszolgák zászló szentelési ünnepélye holnap kezdődik. Hegedüs Sándor miniszter helyett a szeget Schaindl Ö. suti főfelügyelő veri a zászlóba. Az ünnepély sorrendje ez: Délelőtt fél 10 órakor gyülekezés a templomba, hol a védnököknek és küldötteknek külön hely van föntartva. 10 órakor Biró Béla apát-plébános fényes segédlettel ünnepélyes szent misét mond. 11 órakor ünnepélyes szegbeverés. A szegbeverési ünnepély után átvonulás a fölszentelt diszzászlóval s a papsággal együttesen n róm. kath. leányiskola udvarára, a hol Dunky Ferencz udvari fényképész fogja az ünnepélyen megjelent küldötteket az egylet tagjaival lefényképezni. Este 8 órakor a tánczestély kezdete, 10 órakor pedig a sorsotás kezdete. Bővebb felvilágositást F. Sándor József, az ünnepélyt rendező-bizottság elnöke ad.

— **Országos Tüzoltó kongresszus Brassóban.** Brassóban ma kezdődött meg az orsz. kongresszus a kolozsvári önkéntes tüzoltó egylet is képviselve van azon. A kongresszus. A parancsnokság Polcz Rezső főparancsnok, Bartha Gergely főpar. helyettes, Körössy József osztály parancsnok által van képviselve. A kolozsvári önkéntes tüzoltó egylet igazgató választmányát a gyülésen Kuszkó István titkár képviseli.

— **Kossuth Lajos ereklyéi.** Gróf Kreith Béla a fővárosi muzeum részére 1900 forintért felajánlotta Kossuth Lajos biliárdasztalát és több butordarabot, a melyek szintén Kossuth Lajos tulajdonát képezték. A tanács mai ülésén foglalkozott a gróf ajánlatával, a melyet azonban nem fogadott el, miután a fővárosi muzeumban csak a fővárosra vonatkozó tárgyakat fogják elhelyezni.)Elég szégyen!!)

— **A király születésnapja.** Aug. 18-án, a király 69-ik születésnapján, a fővárosban az idén is d. e. 10 órakor lesz a koronázó Mályás-templomban a hivatalos istentisztelet, a melyen Vaszary Kolos bibornok herczegprimás pontifikál. Az isztentisztelteten részt vesznek az állami és katonai hatóságok képviselői, valamint az idegen államok konzulai. Mise után pedig tisztelgés lesz Széll Kálmán miniszterelnöknél a budavári miniszterelnöki palotában.

— **Aranylakodalom.** F. hó 12-én tartja aranylakodalmát Pschikál Máté 87 éves kolozsvári legidősebb 1848-as honvéd százados szeretett nejével született Dobray Erzsébettel. Az aranylakodalom alkalmából az öreg harczost és nejét a honvéd-egylet vasárnap testületileg fogja üdvözölni. Szabó Samu elnök öreg borokat küldött az öreg házaspárnak. Pschikál morvaországi származásu; a szabadságharczban állt sorainkba. Itt rendkivül hasznos szolgálatokat tett, mit a magyar kormány nem méltányolt. E miatt szük anyagi viszonyok között éli öreg napjait. Külmonostor u. 62. sz. a. lakásán.

— **Kiadó szállás.** Bel-magyar utcza 47 sz. a. egy földszinti utczai lakás kiadó. E lakás 4 nagy és egy kisebb szobából, két fülkéből, két előszobából és mellékhelyiségekből áll. Az udvaron kiskert is van. A konyhában vizvezeték. Ára vizdijjal és szemét kihordási adóval összesen 650 frt.

Tanügy.

Ki akar cserélni?!

Melyik erdélyi állami polgáriskolai tanár (*nyelvész*) óhajtana *kismártoni* (Sopronmegyei) kollégájával állomást cserélni? A kismártoni polgáriskola rövid idő alatt hét osztályu lehet!

Ajánlatok „—y—y Kismártonban“ czimen posterestante kéretnek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.)

A szász belügyminiszteri rendelet.

Drezda, aug. 11.

A hivatalos „Dresdener Journal“ ezt irja: Különféle német lapok jelentése szerint a magyar sajtó a szász belügyminiszternek egy állitólagos rendeletével foglalkozott, a mely a szász hatóságokat állitólag utasitotta, hogy a magyar hatóságokkal való érintkezésben az erdélyi német helységeknek kizárólag német nevét használják. Fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a *szász belügyminiszterium ilyen rendeletet egyáltalán ki sem adott.*

Szerb dolgok.

Belgrád, aug. 11.

Hir szerint a szkupstinát haladéktalanul rendes ülészakra hivják.

Lozanics és Antonovics miniszterek helyett, a kik lemondtak állásukról, belügyminiszterré *Bencsics*, a jegybankhoz kirendelt kormánybiztos neveztetett ki, a kereskedelmi miniszterium vezetésével pedig *Petrovics* Vukasin pénzügyminisztert bizták meg. Jól értesült körökben ezt a minisztervváltoztást kizárólag a két lemondott miniszter betegségére vezetik vissza s azért nem tulajdonitanak neki jelentőséget.

Belgrád, aug. 11.

Sándor király, *Milán* király és a *kabinet összes tagjai* Nisbe utaztak.

Csatorna és kikötőavatás.

Dortmund, aug. 11.

Vilmos császár ma délelőtt jelen volt a kikötő és a dortmund-emsi csatorna ünnepies fölavatásán s ez alkalommal beszédet mondott, a melyet azzal a kijelentéssel vezetett be, hogy a császárné miatt való aggodalma megakadályozta abban, — hogy korábban jöjjön.

Dortmund, aug. 11.

Vilmos császár a főpolgármester üdvözlő beszédére azt válaszolta, hogy a most megnézett csatornát csak fél munkának tartja. Ő is, a kormány is erősen el van tökélve, hogy tovább mennek és reméli, hogy a népképviselet ezt még ebben az esztendőben lehetővé is teszi.

Deroulede letartóztatása.

Páris, aug. 12.

Deroulede képviselőt reggel 4 órakor a birtokán, Croissyban *letartóztatták.*

A herczegprimás Budapesten.

Budapest, aug. 12.

A herczegprimás ma Budapestre érkezett.

Budapesti események.

Budapest, aug. 12.

A honvédszobor megkoszoruzása lelkesedéssel folyt le.

Az ünnepély a Krisztina templomban kezdődött, ezután a szoborhoz vonultak, hol Gara beszéd kiséretében letette a független polgárság koszoruját.

Eötvös Károly, Molnár Jenő, Barabás Béla beszéltek a közönséghez, ezután elvonultak és a Hentzi ünnepről visszajövő katonaság ellen tüntettek „Abczug! Hazuárulók! Abczug! Hentzi gazemberek! Gyalázatosak!“ kiáltásokkal.

Az Attila-utcza előtti térségen a polgárság tömörült, de ott rendőri lovas csapat rontott a tömegre.

„Abczug!“

„Disznóság!“ kiáltások hangzottak, de a tömeg nem ment szét, hanem a honvédség zenekarának közeledtére fülsiketitő zajt csapott.

Mattyasovszky kamarás alezredes elhallgattatta a zenekart, „Állj“-t vezényelt, „Szuronyt föl“ hangzott a parancsszó és a tömeg elé vonult, melyet szétkergetett.

Ezután a zenekar kitüzött szurony mellett tova indult.

Rennes, aug. 12-én.

A haditörvenyszék mai ülése iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Már reggel 6 órakor kinyitották a termet, mely rögtön megtelt.

Fél 7 órakor egy teremőr bejelentette a törvényszék tagjainak érkezését, mire azonnal elcsendesült a terem. A birák elfoglalták helyüket, sz az elnök megnyitotta az ülést.

A vádlottat elővezették.

A tárgyalás elején *Dreyfus* megmagyarázta, *hogyan került birtokába a borderó másolata,* melyet az Ördögszigeten ruhája bélésében találtak.

Azután megkezdődött a tanuk kihallgatása.

Elnök felszólitja Ranzon hajóskapitányt, mondja el: mikép találta meg Dreyfus kabátja bélésében a borderó másolatát?

Dreyfus kijelenti, hogy a másolatot csak azért szerezte meg a vizsgálati fogságban, hogy emlékül eltegye.

Következett az első tanu: *Delaroche-Vernet,* kit Panizzardi táviratára nézve hallgattak ki.

Előbb az elnök, aztán Demange Labori vallatják. Delarochet kivánságára szembesitik Palelogueval, ki tévesnek mondja Delaroche vallomását (mely szerint Panizzardi távirata Dreyfusra kedvezőtlen) s állitja, hogy a távirat Dreyfusra csak kedvező lehetett, nem vonatkozhatott Dreyfusra (táviratban t. i. ez van: emissariusunkat elfogták) Elnök: Bocsássák be Casimir Perier urat. (Nagy mozgás, minden szem az ajtóra fordul.)

Casimir Perier szilárdul, minden szót megnyomva mondja: Minden tartózkodás nélkül megfogom mondani a tiszta igazságot.

Ezután elmondta, hogy Mercier eljött hozzá s jelentést téve a Dreyfus ügyről, szóba hozta „*cette canaille*“ kikezdésü iratot is, de egyetlen szóval a se árulta el, hogy az iratot titokban megmutatták a biróságnak.

1895 január 5-én érkezett meg a német császár távirata, melyben az áll, hogy föltétlenül bizik az elnök loyalitásában s meg van győződve, hogy az elnök ha meggyőződik, hogy Németország nincs belebonyolódva a Dreyfus ügybe, ezt *nyilvánosság előtt is kijelenti.*

Ezután leirja Münster herczeg látogatását, mely megegyezik a semmitőszék előtt tett vallomásával.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Nyilvános köszönet.

Tekt. Gerstenbrein Erzsébet ő nagyságának.

Alólirott a kolozsvári kőfaragó szakegylet összes tagjai nevében ez uton fejezem ki hálás köszönetemet, azon kegyességéért, bogy zászlónk anya-tisztét elfogadta és nagybecsü ajándékáért.

Kolozsvárt, 1899. aug. 8.

Kiváló tisztelettel
Farkas Lajos elnök.

Nyilvános köszönet.

Benigni Sámuel iparosok egylete tek. elnökének.

Ez uton van szerencsém, a kolozsvári kőfaragó-szakegylet összes tagjai nevében hálás köszönetem kifejezni, miért is zászlónk felszentelése alkalmából az iparosok palotájának termeit, gyülekezési helyül átméltóztatott engedni.

Kolozsvárt, 1899. aug. 8.

Kiváló tisztelettel
Farkas Lajos elnők.

Igen tisztelt vevőimet egész tisztelettel értesiteni óhajtom, hogy

Kassovitz Fülöp

kész ruha-gyáros urnak a helyi piaczunkon ujonnan alakitandó **férfi és gyermek kész ruha és nagy szövet áruházának vezetését átvettem**; az üzletet a *róm. kath. egyház ujonnan épült palotájának* főtéri oldalán **augusztus hó végén megnyitom.**

Kérem igen tisztelt vevőimet, hogy az eddig irántam tanusitott nagybecsü bizalmukat és pártfogásukat ezen ujabbi vállalatomnál is részemre fenntartani kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel
Deutsch József.

Csak két nap lép fel még
Les BLAVOT
a villamos szamárral.

Egy jó házból való leány azonnal fölvétetik elárusitónak.

Ludasi-tőzsdébe. Főtér 3. sz.

Kereskedelmi akadémiát jó sikerrvl végzett és jó *irással biró fiatal ember,* vagy *kisasszony* a **Hazai általános biztositó részv. társ. Kolozsvár** kerületi *felügyelőségéhez gyakornokul felvétetik.*

Irásbeli ajánlatok Szécsényi-tér 42. sz. alatti irodában lehetőleg személyesen nyujtandók be.

Hazai általános biztositó részv. t. Kolozsvár kerületi felügyelősége.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. 21523—1899 tan. 732. 2—2.

Bérlet hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező Kismester-utcza 5. számu házastelek **f. évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor** a városház közgyülési termében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

1. A bérleti idő kezdődik 1899 évi október hó 1-én és tart 1 évig.
2. Kikiáltási ár az évi bér 400 frt azaz négyszáz forint.
3. Árverezők a kikiáltási ár 10%-át kötelesek bánatpénzzűl letenni.
4. Irásos zárt ajánlatok az árverés napjáig a városi Tanácshoz küldendők.

Az árverési feltételek és szerződési pontozatok megtekinthetők a városház 6. sz. szobájában.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899 évi augusztus hó 8-ikán tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
h. polgármester.

A Homoródi borviznek

mely a legkellemesebben üditő, vértképző, erőssitő gyógy és élvezeti ivóviz, s igy minden családban, háztartásban üdvös, s olcsó lévén, mondhatni nélkülözhetlennné válik: Kolozsvárra, Brassó, Nagy-Szeben, Maros-Vásárhely, Torda, Nagy-Enyed, Gyulafehérvárra- és Segesvárra naponkénti, az egygyes előfizetőknek házához leendő **szállitására vállalkozó kerestetik** minden egyes város részére külön-külön.

A Homorodi borviz 2 literes kautsuk-csattos (dugós) üvegekben és 3—4 literes kőkorsókban szállittatik s vállalkozó által a vasutnál veendő át. A kőkorsókban dugaszolva és leszurkozva, később azok is csattos kautsuk dugóval szállittatnak.

Főkellékek: hely és személyi ismeretek, összeköttetések, hűvös pinczék, fogatok, a melyekkel a viz az előfizetőknek házaikhoz, kereskedőkhöz szállittatik.

A viznek ára a lehető legolcsóbb lesz s igy Kolozsvárt legfennebb, — mi természetesen az elfogyasztandó mennyiségtől függ — egy 2 literes üveggel 12 kr., más városokban 6—8—10 kr. Egy 3—4 literes kőkorsóval Kolozsvárt 16 kr., másutt 8—10—12 kr. — hogyha — lesz.

Kik naponkénti meghatározott számu üvegekkel, kőkorsóval elvesznek, előnyben részesülnek.

Kereskedők, kik csak üzleti helyiségeikben akarják eladni, forduljanak alólirthoz.

Vállalkozni akarók közöljék feltételeiket, mennyiért vállalják üvegenként, korsónként a házakhoz a szállitást s esetleg mily szállitási módozat vállanék városunkban be s esetleg más terveiket és feltételeiket sürgősen, referencziákkal Nagy-Solymosi **Koncz Ármin** gyógyszerésszel, mint az összes homoródi források bérlőjével **Sz. Udvarhelyt.** 739. 1—3.

Sz. 1225—899. 740. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó hivatalból ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbiróság 1899. évi Sp. XI. 281·3. számu végzésével hivatalból képviselt Vincze és Bartók bpesti czég felperes részére Frankl Sándor alperes ellen 34 frt 45 kr. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől folyó év junius hó 14. napján lefoglalt 1412 frtra becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbiróság V. I. 821·2.—1899 számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt, külmonostor-utcza 53a. sz. házban leendő megtartására határidőül **1899. évi augusztus hó 14. napján délután 3 órája** tüzetik ki, mikor a biróilag lefoglalt butorok, zongora, kocsik, lovak, vascassa s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Végre kötelesek a bérbeadók az 1881.: évi LX. t.-cz. 112. §. értelmében azon követelési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdése előtt alólirt kiküldöttnek szóval vagy irásban bejelenteni.

A törvényes határidő hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi julius hó 29. napján.

Ligeti József
kir. birósági végrehajtó.

Uj találmány! **Uj találmány!**

Vizszürrő „Purus“

Bárki által felszerelhető. — Kapható darabonként **30** krajczárért

734. 3—5. Egyedüli elárusitóknál

(Kolozsvári vizvezeték és csatornázási vállalat)

Bányai K. és Társai Kolozsvár, főtér 18. sz. Telefon 324.

Egy dunántuli már félszázadon tul fennálló

bor-nagykereskedő czég

Erdély részére alkalmas **képviselőt keres.**

Csak oly egyénre tart igényt. ki jó ajánlattal, valamint vendéglősök körében ismerettséggel bir.

Ajánlatok e lapok kiadó-hivatalába — **D. J. G.** czim alatt küldendők be. 741. 1—3.

Egy csinosan berendezett

bor-, sör- és pálinka-mérésü üzlet

külön bejáratu étteremmel

nagyobb vállalkozás miatt bérbe kiadó, vagy örök áron eladó!!

Értekezhetni az „Ellenzék“ kiadó-hivatalában. 736. 1—1.

Ferencz és Társa Kolozsvárt

fényképészeti és nagyitási müintézetében

Wesselényi Miklós-utcza 17.

Elvállalnak minden fényképészeti munkát a legszebb és legkorszerübb kivitelben.

Nagy képeket bármely uj vagy régi fényképről egész életnagyságig. 585. 6—10.

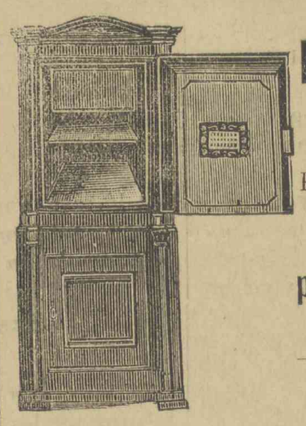

REMÉNYIK VIKTOR

vaskereskedés

—) **KOLOZSVÁRT.** (—

Községek és közigazgatási hatóságok részére

cs. és kir. szabad. hazai gyártmányu

tüz és betörésmentes

pénzszekrényekből és Casszákból

nagy választéku raktárt tart.

— Árjegyzékek kivánatra dijmentesen küldetnek. —

737. 1—12

Egy kilogramm 60 krajczár!

Egy kilogramm 60 krajczár.

Kitünő csemege szőllő

kapható

Özv. Ifj. Pere Istvánné

füszer-üzletében

Wesselényi Miklós-utcza 29. szám.

738. 1—3.

Egy kilogramm 60 krajczár.

Egy kilogramm 60 krajczár!

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlithatlanok a

Kozel F. József

417.15—32 féle czég

Kolozsvárt, Unio- (régi belmonostor-utcza) **7. sz.**

Hires kályha kemenczéi.

Asztal és disz-kandallók, továbbá **porczellán, majolika es ó-német kályhák, takarék tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok** stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellatt eszközöltetnek.

Erdély legnagyobb kályharaktára.

Telefon 398. szám.

Legdiszesebb kályha raktár.

Legajánlhatóbb kályha raktár.

Eladó

Majális-utczában egy villa 200 öl kerttel 4 parkettás szoba, előszoba, fürdőszoba, veránda, cselédszoba stb. továbbá egy 8 lóerős **locomobil.**

Értekezhetni Kolozsvárt, Nagy-utcza 7. sz.

712. 3—6. **Török Sándor** füszerkereskedőnél.

LÖWY JÓZSEF

kárpitos és kész butor-üzlete

Kolozsvárt, Beltorda-utcza 6. szám alatt.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. vevőközönséget értesiteni, hogy **raktárom tulhalmazása folytán az összes raktáron levő butorokat mélyen leszállitott árak mellett árusitom el.**

Minél számosabb látogatást kér tisztelettel

Löwy József,
butorkereskedő- és kárpitos, Beltorda-utcza 6. szám.

731. 2—5

Ugron Gábor

fedélcserepei és diszfalburkoló (verblender) téglái.

Az erdélyi részekben egyedüliek.

Eddig vakolatnélküli (Rokban) épitéshez való finom téglát messziről kellett hozatni. Ezután Erdélyben is kapható és olcsóbban, mint Budapesten.

Ugron Gábornak székely-udvarhelyi *(bethlenfalvi)* tégla- és fedélcserép gyárában kétféle cserép készül: gépekkel gyurva és kivetve.

1. **Franczia cserépzsindely** *(hornyolt cserép)*, melynek méretei következők: szélessége 21 cm., hossza 40 cm., egy négyszögmétert fed 15 drb., egy Waggonba felmegy 4300—4500 darab. Készül jobb és bal félcserép is. — Ára Székely-Udvarhelyen Waggonba ezerének 22 frt.

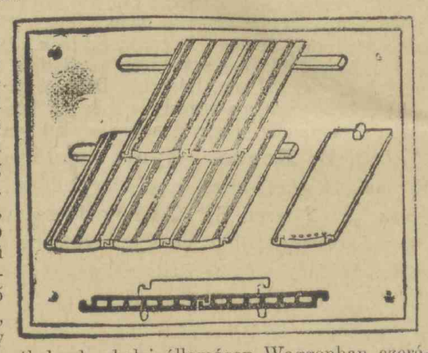

Előnyei: ugyanazon fedélterületen a fedésre szükséges cserép sulya 35%-kal könnyebb, mint bármily más cserép sulya. A léczezés 32 centimeterre történvén, fele lécz kell. A fedél egy egészet képez, mely alá esső be nem szivárog, hó be nem fuvódik, belül hat üres légcsatornája lévén, a hőség és hideg gyors átváltozatainak ellenáll. télen meleg, nyáron hűvös fedelet alkot,

2. **Közönséges fedélcserép** gépekkel gyurva egyenletes minőségü agyagból, melynek méretei következők: hossza 40 cm., szélessége 17·5 cm., egy négyszögméter fed 32 drb., léczezni alája lehet 18 cméterre, egy Waggonban felmegy 7300 drb. Ára székelyudvarhelyi állomáson Waggonban ezerének 13 frt. Vakolat nélkül való épületek emelésére **diszfalburkoló téglák,** szárazon lisztté őrölt agyagból hidraulikus sajtók magas nyomásával készül a legutolsó és legtökéletesebb gépekkel. Ára az egésznek 50 frt, a félnek 35 frt, a negyedeknek 23 frt Udvarhelyen Waggonban.

Alagcsövek igen erősek 4, 3, 2 hüvelyk átmérővel eladatnak 36, 25 és 18 frtért ab Waggonban.

— *Minták bérmentesen küldetnek szivesen.* — 735. 2—4.

A megrendelések a „Székelyegyleti takarékpénztár“-hoz, vagy *Ugron Gáborhoz* intézendők Székely-Udvarhelyen.

1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 évben 32 első dijjal kitüntetve!

A jelenkor legtökéletesebb és legjobb motor cséplőkészletei.

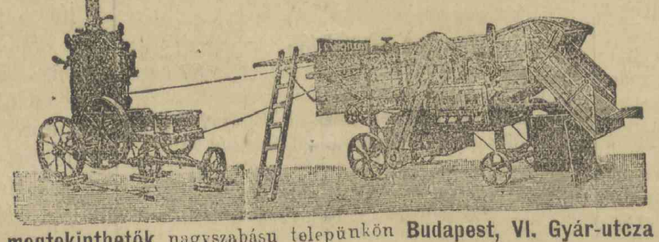

Első proszniczi Gazdasági Gép- és Gőzmotor-Gyár,

Wichterle F.

BUDAPEST, VI. ker. Gyár-utcza 50.

ajánlja **legujabb** szerkezetü szabadalmazott, **teljesen szikramentes**

motor-cséplő-készleteit

kettős tisztitóval, árpatoklászoló és legczélszerübb lóhere hüvelyezővel, olcsó árak és teljes jótállás mellett. Már több 100 készlet kitünő sikerrel müködésben. Motor és nagyobb gőzcséplőkészleteink valamint egyéb gazdasági gépeink **megtekinthetők** nagyszabásu telepünkön **Budapest, VI. Gyár-utcza 50.,** hol szakszerüleg bemutattatnak. 507.10—10.

Sürgönyczim: Bernáth gépraktár Kolozsvárt.

ne vegyen addig senki!

Telefon 412.

mig meg nem nézte az **uj 1899** évben érkeztek, és sok **czélszerü ujjitásokkal ellátott BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT;** különösen az angol **fegyvergyár** készitményeit a mely felülmul minden képzeletet, **ugy csinossága, mint finom anyaga és könnyü hajtásánál** fogva. Elvem **kevés haszon** és **nagy forgalom** — ezért a legfinomabb angol aczélból készült **1** ülésü kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél **130 frttól 260 forintig, 2** üléssel, női vagy férfi részére **250 forinttól 380 frtig, 3** kerekü csomagszállitásra alkalmas **300** frtért, és az angol **B. S. A. láncznélkülieket 180—200** frtért adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalok: az igen t. vevőimet, ugy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárthelyü kerékpár iskolámban dijtalanul, másokat pedig 5 frt dijért tanitom meg kerékpározni

Raktáromon vannak az összes **kerékpárok részei,** azok **teljes felszerelései,** sokféle acetylén lámpák, Calcium Carbid zárt kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső köpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becserélem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner** kis és nagy **körhajós, Howe, Cilinder, Viktoria** himző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsü vevőimet himezni és kötni is megtanitom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, tricziklik, 4 éves kortól 12 évesig, **havi kis részletfizetés ellenében adom.**

Áruimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejüleg felhivom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerüen berendezett** kerékpár, varrógép, mechanikai javitó mühelyemre, hol minden javitandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészitem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágositással és kivánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 28—00.

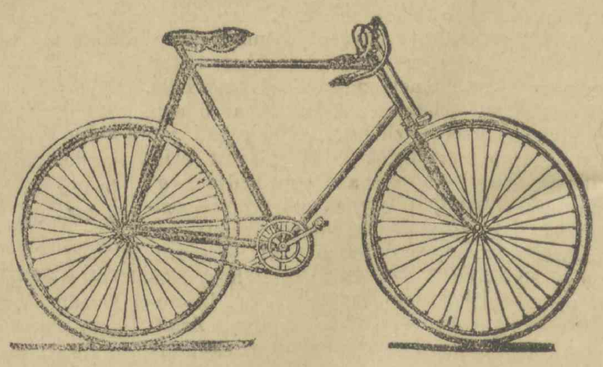

Bernáth E. Sándor
varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt, vashidnál.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.